

Kære Fjerkræproducent,

Du og din familie + medarbejdere ønskes en rigtig glædelig jul!

Vi håber 2023 bliver et godt og lykkebringende år for alle!

I årets sidste udgave af FjerkræNyt er der nyt om:

- Landmandens Klimaværktøj - Fjerkræ
- Type-2 korrektion – opdateret vejledning
- Ny metode til at se brystbensfrakturer på høner
- Ny vejledning om reduktion af indvoldsorm hos æglæggende høner
- Indtryk fra Temadag om bæredygtig Fjerkræproduktion d. 5. oktober
- Permanent adgang til grovfoder ved indelukning på grund af fugleinfluenza
- Tilskud til ny teknologi på økologiske fjerkræbedrifter

Faglige nyheder

Krav om indelukning/overdækning af fjerkræ

Fugleinfluenza virus ses fortsat i vilde fugle og tamfjerkræ i Danmark.

Derfor er det vigtigt, at alle overholder indelukningskravene for fjerkræ og overholde alle hygiejneregler før de går ind til deres fjerkræ.

Se mere om kravene på Fødevarestyrelsens hjemmeside: Fugleinfluenza - [den aktuelle situation her](#)

L&F Fjerkræ har opdateret Fakta om Fugleinfluenza, der ses her: [Fakta om fugleinfluenza — Dansk Fjerkræ \(danskfjerkræ.dk\)](#)

Programmering og strøm til fjerkræ i Landbrugets klimaværktøj

v. Jette Søholm Petersen, SEGES Innovation

Takket være stærk opbakning fra fjerkræbranchen og Fjerkræafgiftsfonden er fjerkræ med i Landbrugets klimaværktøj / ESGreen Tool, som klimaværktøjet også kaldes.

Fjerkræproducenter kan anvende klimaværktøjet til at få et billede af den klimamæssige konsekvens af deres bedrift. Og det er muligt at se, hvordan forskellige klimavirkemidler reducerer bedriftens og produkternes klimaaftryk.

I starten af 2023 får Landbrugets klimaværktøj tre nye funktioner, som gør det muligt for producenterne at beregne klimaaftryk per kylling, per kg æg og per hønekylling. De nye funktioner gør det nemt at overføre de data, der skal bruges fra E-kontrol og andre kilder.

Med virkning fra 3. januar vil Landbrugets klimaværktøj / ESGreen Tool være opdateret med de nyeste data fra Landbrugsstyrelsen, dvs. gødningsregnskabsdata fra høstår 2021. ESGreen Tool er ved samme lejlighed tilpasset, så det inde i programmet vil være muligt at vælge høstår 2020 hhv. høstår 2021. Allerede indtastede tilpasninger og scenarieberegninger for 2020 vil være bevaret.

Derudover er formelen for beregning af klimaaftryk (CO₂e) fra lagret fjerkrægødning ændret, så lat-tergasemissionen ikke overestimeres, som det desværre var tilfældet i første version. Dette har stor betydning for klimaaftrykket fra fjerkræbesætningerne.

Læs mere om ESGreen Tool her: [ESGreen Tool | SEGES Innovation](#)

Type-2 korrektion – opdateret vejledning

Skærpelse af loftet for udbringning af fosfor på landbrugsjord betyder, at det er endnu mere interessant at anvende egne tal for fosfor i husdyrgødning – en type 2 korrektion. Type 2 korrektion er dog ikke for alle og dokumentationen skal være i orden.

Opdateret vejledning også for producenter med fjerkræ ses her: https://www.landbrugsinfo.dk/basis/5/9/7/godskning_opdateret_segес_vejledning_om_udarbejdelse_af_type_2_korrektioner

Det er muligt at opdage brud på høners brystben uden af aflive dem

v. Sofie Knorr Jensen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Innovationscenter for Økologisk Landbrug har i 2022 gennemført et projekt med det formål at udvikle en metode til at finde brystbensfrakturer hos produktionshøner uden aflivning af hønen. Projektet er udført i samarbejde med Københavns Universitet. Innovationscenteret var ude hos økologiske ægproducenter for at vurdere metodens effektivitet. Her blev hønerne fotograferet med et mobilt røntgensystem. Billederne, der kom ud af det, var af høj kvalitet og bruddene var tydelige. Ved afslutningen af projektet kan det konkluderes, at dette potentielt kan blive en metode til at undersøge en høneflokk for brystbensfrakturer uden at aflive høner.

Billede 1 og 2. Røntgenbilleder af levende høner. Til venstre ses et brystben med adskillige gamle brud, til højre ses et intakt brystben. Fotografierne ejes af Innovationscenter for Økologisk Landbrug.

Der vil i starten af det nye år komme en artikel om metoden i det gule blad. Her vil forsøgsdesign og resultater for overensstemmelse mellem røntgenfotos og frakturer bestemt ved obduktion blive fremlagt. Projektet er støttet af Finanslovsmidler vedrørende: Tilskud til fremme af økologi.

Ny vejledning om reduktion af indvoldsorm hos æglæggende høner

V. Niels Finn Johansen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug,

Anders Permin Værløse Dyreklinik, og

Sofie Knorr Jensen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Med udgangspunkt i ægbranchens screeningsprogram hvor forekomsten af indvoldsorm hos æglæggende høner er kortlagt siden 2017, er der hos en række udvalgte ægproducenter indsamlet viden og erfaring om hvordan forekomsten af indvoldsorm i besætningerne kan reduceres. På baggrund af disse undersøgelser, er der udarbejdet en "Vejledning" om hvordan man ved forbedret hygiejne, smitteforebyggelse og ændret management, kan reducere forekomsten af indvoldsorm i sine høneflokk. Vejledningen kan ses i digital udgave her: [indvoldsorm_web.pdf \(icoel.dk\)](https://icoel.dk/indvoldsorm_web.pdf)

En papirudgave kan rekvireres ved henvendelse til Innovationscenter for Økologisk Landbrug. Projektet er støttet af:

Fjerkræafgiftsfonden

Indtryk fra Temadag med klima i fokus d. 5. oktober

v. Sofie Knorr Jensen og Niels Finn Johansen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug og Jette Søjholm Petersen, SEGES Innovation

Onsdag d. 5. oktober var der Temadag om bæredygtig fjerkræproduktion i Agro Food Park i Århus. Temadagen handlede om 3 projekter, der støttes af Fjerkræafgiftsfonden og Fonden for økologisk landbrug. Det drejer sig om projekterne: ORPHEUS, Programmering og strøm til POULTRY- modul i Landbrugets klimaværktøj, og reduktion af indvoldsorm hos høner.

Dagens indlæg er opsummeret i en artikel, der kan ses under dette link: [Programmering og strøm til POULTRY-modul i Landbrugets klimaværktøj \(seges.dk\)](https://seges.dk/programmering-og-strøm-til-poultry-modul-i-landbrugets-klimaværktøj)

Artiklen blev trykt i Dansk Erhvervsfjerkræ i oktober 2022.

STØTTET AF

Fjerkræafgiftsfonden

Permanent adgang til grovfoder ved indelukning på grund af fugleinfluenza

v. Niels Finn Johansen Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion 2022 siger: "Hvis du pålægges restriktioner eller forpligtigelser, som kræver at dit fjerkræ holdes indendørs, f.eks. ved fugleinfluenza, skal dit fjerkræ have permanent adgang til tilstrækkelige mængder grovfoder samt passende materiale, der kan opfyldes deres adfærdsmæssige behov".

Landbrugsstyrelsen har i mindst to tilfælde påtalt, at der ikke var synlige rester af grovfoder i økologiske æglægger stalde og dermed konkluderet, at kravet om permanent adgang til grovfoder ikke var opfyldt. Kravet skal ses som et tiltag, der skal minimere risikoen for stress, fjerpilning og kannibalisme i forbindelse med indelukning, - en særdeles velbegrundet bekymring.

Permanent adgang til grovfoder skal dog i praksis gennemføres med omtanke fordi:

1. Hønerne vil æde for meget af visse typer af grovfoder, f.eks. helsædsensilage af majs og de øvrige kornsorter. Hønernes optag af fuldfoder vil derfor blive reduceret, hvorved hønernes næringsstofforsyning vil blive utilstrækkelig. Problemet er særlig stort ved unge høner.
2. Nogle typer ensilage, som f.eks. græs- og lucerne kan dog gives i store mængder, uden risiko for fejlnæring, alene af den grund at hønerne ikke æder ret meget af det, men husk altid at ensilage skal være finsnittet.
3. Når man tildeler mere ensilage end hønerne æder, vil resterne blive liggende på strøelsen og gøre denne våd og klistret, hvilket giver et dårligt indeklima, beskidte æg osv.
4. Sæt **ikke** hele wrapballer ind i skrabebærelse eller veranda. Hønerne vil de første dage æde alt for meget af ensilagen, men ret hurtigt vil interessen - og dermed optagelsen - falde, ballen bliver trådt ud og hønerne afsætter gødning i ensilagen, resten af ballen vil ligge og rådne på strøelsen.

Hvad skal man så gøre?

1. Øg forsøgsmæssigt mængden af grovfoder ved at øge antal udfodringer pr. dag. Bemærk, at udfodringerne skal udføres **hver dag**, men i afmålte mængder. I denne proces holdes øje med om hønerne æder op. Gør de ikke det, så reducerer man mængden. Hold også øje med om hønerne bliver fejlnæret (brug ægvægt, lægge pct. og fuldfoderoptagelse som indikatorer, - og spørg konsulenten).
2. Brug halmstrøelse og/eller træspåner som beskæftigelsesmateriale. Halm er den bedste strøelse til at understøtte hønernes velfærd og kan ved jævnlig tilførsel sikre at strøelsen er løs og tør, også selvom man giver ret store mængder ensilage.
3. Sæt baller med lucerne ind på strøelsen, og sæt nye ind når de første er spist op. Lucerne er ikke særligt attraktivt som grovfoder, men det er en måde at opfylde kravet om permanent adgang til grovfoder, og har formodentlig også gunstig indflydelse på hønevelfærden. Men det bemærkes at lucerneballerne ikke bør være den eneste grovfoderkilde.
4. Sæt skåle med kråseflint ind, så du sikrer dig at hønerne ikke får forstoppelse af grovfoder og halm.

Billede 2 og 3. Hængebanen er god til grovfoder. Halm er godt for velfærden (mindre kan dog også gøre det) Fotograf: Niels Finn Johansen.

Tilskud til ny teknologi på økologiske fjerkræbedrifter

v. Birgit Ingvorsen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Økologisk investeringsstøtte 2022-23 åbner for nye ansøgninger, og som økologisk fjerkræproducent kan du fra 15. december 2022 til 1. marts 2023 søge om 40 pct. i tilskud til de teknologier, der er nævnt på teknologilisten under indsatsområde 5.

EU-tilskud

Der er afsat 34 mio. kr. af de i alt 140 mio. kr. i puljen Økologisk Investeringsstøtte i 2022-23 til fjerkræ-området.

Teknologier

- 5.1: Rovdyrsikret hegn til hønsestalde og kyllingestalde
- 5.2: Opvarmning af slagtekyllingestalde med varmerør og regulerbar cirkulationspumpe
- 5.3: Afskalningsanlæg til hønsestalde
- 5.4: Afskalningsanlæg til kyllingestalde
- 5.5: Etageopdrætssystem i hønnekestalde
- 5.6: Gødningsbånd til hyppig udmugning i hønsestald med etagesystem
- 5.7: Hængebanesystem til grovfoder til hønsestalde med foderblander
- 5.8: Hængebanesystem til grovfoder til hønsestalde med påslag
- 5.9: Hængebanesystem til grovfoder til kyllingestalde med foderblander
- 5.10: Hængebanesystem til grovfoder til kyllingestalde med påslag
- 5.11: Mobilt andehus
- 5.12: Mobilt hønsehus
- 5.13: Mobilt kyllingehus

- 5.14: Sensorovervågning af temperatur og luftfugtighed i lagre
- 5.15: Varmeveksler til forbedring af staldklima og reduktion af varmeudgifter
- 5.16: Lavenergiventilation i slagtekyllingestalde
- 5.17: Lavenergiventilation i opdrætsstalde (hønniker)
- 5.18: Lavenergiventilation i stalde til æglæggende høns

Se standardeffekter, standardomkostninger og alle specifikationer for teknologierne i [Teknologilisten](#).

Hvem kan søge?

Økologisk certificerede bedrifter kan søge om tilskud, og det samme gælder bedrifter, der har søgt om økologisk certificering senest 3 uger før ansøgning om økologisk investeringsstøtte.

Bedriften skal have opnået certificering til økologisk jordbrugsproduktion på tidspunktet for ansøgning om udbetaling af tilskud. Hvilket vil sige, at der skal være gennemført en certificeringskontrol af Landbrugsstyrelsen, og du skal have modtaget et økologisk certificeringsnummer og -bevis.

Projektperioden løber 2 år fra den dag Landbrugsstyrelsen modtager din ansøgning og der kan IKKE søges om projektforlængelse.

Der er fastlagt standardomkostninger og standardeffekter for alle teknologier. Standardomkostninger betyder blandt andet, at du ikke skal indsende to tilbud som dokumentation for rimelige priser. Den samlede standardeffekt for en ansøgning anvendes til prioritering af ansøgningerne, hvis der er søgt om mere end den afsatte pulje indenfor indsatsområdet.

Vær påpasselig med betingelser og ved eventuelle overdragelser

Der er blandt andet krav om et årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 arbejdstimer opgjort efter de opdaterede normtimesatser. Arbejdskraftbehovet skal opfyldes fra ansøgningstidspunktet til og med opretholdelsesperioden.

Ved overdragelse af dit tilsagn eller ændringer af CVR nr., skal både overdrager og modtager af tilsagnet indsende ansøgning om overdragelse af projekt i Tast selv. Husk, at ansøgning om overdragelse skal være godkendt af Landbrugsstyrelsen inden overdragelsesdatoen.

Læs mere om: [Økologisk investeringsstøtte i Tilskudsguiden](#)

Kalenderen

31. januar til 1. februar 2023: Fjerkrækongres på Vingsted Centret. Link til program og tilmelding ses her: [Fjerkrækongres 2023 \(tilmeld.dk\)](https://fjerkrækongres2023.tilmeld.dk). Yderligere oplysninger fås ved Anina Kjær på mail fjerkræ@lf.dk eller tlf: 3017 8890

11. oktober 2023: Lovpligtigt kursus om hold af slagtekyllinger. Hos SEGES Innovation, Agro Food Park 15, 8200 Århus N. Tilmelding, program og nærmere oplysninger fås ved Jette Søholm Petersen på mail: jtp@seges.dk eller tlf. 21717715

Med venlig julehilsen fra

Jette Søholm Petersen

Du må gerne dele mailen med kolleger, chef eller andre interesserede! Hvis nogen af dem ønsker at komme med på maillisten, så kontakt jtp@SEGES.dk Hvis du ikke ønsker at modtage FjerkræNyt, kan du framelde den ved at sende en mail til jtp@SEGES.dk. Du kan læse mere om SEGES person-datapolitik her: [Vilkår og betingelser | SEGES Innovation](#).

Kontaktinformationer:

Jette Søholm Petersen: E jtp@seges.dk